Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100307

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-02-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дуда Людмила Володимирівна
2. Duda Liudmyla

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-02-2021

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.014

Повне найменування юридичної особи: Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, м. Київ, 04112, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, м. Київ, 04112, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Клініко-епідеміологічна характеристика та сучасні етапи формування найбільш поширених алергічних захворювань у дітей – мешканців міста Києва та Київської області

2. Clinical and epidemiological characteristics and current stages of formation of the most common allergic diseases in children – residents of Kyiv and Kyiv region

Реферат:

1. Останніми десятиліттями відмічається стрімке зростання алергічних захворювань (АЗ) як у розвинутих країнах світу, так і у тих, що розвиваються, рівень поширеності якої сягнув масштабів «пандемії». Складна епідеміологічна ситуація у світі щодо значної поширеності алергічних захворювань загалом та серед дитячого населення, зокрема, вимагає постійного моніторингу для розуміння сучасних тенденцій. Зважаючи на відсутність сучасних даних щодо рівня поширеності алергічних хвороб у дітей України, зокрема Київського регіону, дослідження епідеміологічного спрямування є актуальним. Епідеміологічні дослідження дозволяють вивчити формування захворювання шляхом визначення рівня поширеності, аналізу розподілу по території залежно від віку і часу. Це дає можливість оцінити еволюцію алергічних хвороб, виявити фактори,

що сприяють прогресуванню патологічного процесу та інвалідизації хворих та, відповідно, термінової розробки ефективної стратегії і тактики реагування, удосконалення медичної служби, надання вчасної лікувально-профілактичної допомоги населенню. Метою дослідження стало удосконалення ранньої діагностики і прогнозу розвитку АЗ шляхом визначення їх поширеності, клінічних особливостей сучасного перебігу та вікової еволюції у дітей Київського регіону. Дослідження виконано у два етапи: на першому етапі проведене анкетування дітей у дошкільних і шкільних навчальних закладах Київського регіону з використанням анкети міжнародної програми ISAAC з розширенням вікових категорій дітей (окрім передбачених методологією ISAAC двох категорій (6-7 і 13-14-річних дітей) додані групи дітей до 5 років і підлітків 15-17 років) та нозологічних форм (харчова гіперчутливість (ХГ), інсектна алергія (ІА), гостра кропив'янка/ангіонабряк (ГК/АН). На другому етапі діти, відібрані з когорти анкетованих з підозрою на АЗ, були обстежені у НДСЛ «ОХМАТДИТ» з детальним вивченням анамнестичних даних, фізикальним обстеженням та визначенням лабораторних показників (рівня еозинофілів у загальному аналізі крові і носовому секреті, загального імуноглобуліну Е), параметрів функції зовнішнього дихання, оцінкою даних алергологічної діагностики за методом шкірного прік-тестування. За результатами проведеного дослідження визначено значні рівні поширеності симптомів бронхіальної астми (БА) (16,8%), алергічного риніту (АР) (24,9%), атопічного дерматиту (АД) (10,1%) у дітей та їх гіподіагностику, особливо астми, зокрема у дітей дошкільного віку. Вперше проведено порівняльний аналіз рівнів поширеності АЗ за минулі 20 років у дітей Київського регіону, за результатами якого відзначається їх зростання з превалюванням темпів росту випадків алергічної патології у дітей раннього шкільного віку. Поширеність БА серед дітей 6-7 років достовірно зросла у 1,2 рази з 16,8% до 18,7%, а серед 13-14-річних дітей дещо знизилась з 15,2% до 12,6%, однак, при цьому спостерігається достовірне зростання у 6,5 разів рівня поширеності БА тяжкого перебігу у підлітків. Відзначається достовірне зростання поширеності АР у дітей обох порівнюваних вікових груп – у 1,4 рази з 7,9% до 11,3% серед 6-7-річних дітей і у 1,2 рази з 12,8% до 14,9% серед 13-14-річних дітей. Поширеність АД також зросла в 1,3 рази у обох групах з 7,3% до 9,8% у дітей 6-7 років; з 6,7% до 8,4% у дітей 13-14 років. Вперше визначено поширеність ХГ (26,5), симптомів ІА (26,1) та ГК/АН (7,4 %) у дітей Київського регіону. Уточнено фактори ризику АЗ у дітей з виділенням сучасних прогностичних критеріїв формування БА, АД, АР. Встановлено, що на формування АЗ мають суттєвий вплив наступні фактори ризику: обтяженість спадкового анамнезу; наявність коморбідної алергічної патології у дитини. Так, АР, АД і ХГ (респіраторні прояви) прогностично вагомі при формуванні астми; епізоди рецидивного візингу чи астми в анамнезі, АД, ХГ та епізоди ГК/АН сприятливі для розвитку АР; ХГ - для АД. Також значно збільшує ризик формування БА у підлітків паління. Аналіз факторів ризику розвитку ГК/АН засвідчив найвищі ризики їх формування за наявності ХГ у дитини. Встановлено сучасні особливості клінічних проявів АЗ та тенденції їх перебігу, вікову еволюцію, коморбідність: відзначається значне «помолодшання» алергічної патології у дітей з перевагою коморбідної патології (50,4%); більш ранній дебют бронхіальної астми та пізня її діагностика (66,1%) вперше встановлена астма як середньотяжка з часовим проміжком від перших проявів захворювання до встановленого діагнозу від двох до п'яти років; розвиток АЗ переважно відбувається за класичним варіантом алергічного «маршу» (64,4% дітей), від АД, переважно поєднаного з ХГ, до формування АР та/чи БА), але у третини (31,9%) дітей відзначалася віддалена маніфестація АЗ з дебютом у шкільному чи підлітковому віці й часто (8,9%) одразу з поєднаної маніфестації астми з АР. Отримані результати дослідження дозволили обгрунтувати вагомі прогностично-діагностичні критерії БА, АР, АД та розробити прогностичну модель розвитку бронхіальної астми у дітей.

2. In recent decades, there has been a rapid growth of allergic diseases (AD) worldwide. There is an increase in the prevalence of AD in both developed and developing countries. Considering the complex epidemiological situation in the world regarding the prevalence of AD among children, which has a character of epidemy and requires constant monitoring to understand current trends and causes and urgent development of effective response strategy and tactics, improvement of medical services and provision of timely treatment and prevention service to population and considering the lack of current data on the prevalence of AD among children in Ukraine and, in particular, in the Kyiv region, the study of epidemiological orientation is relevant, because having the proper

statistical data we understand the scale of the problem, thereby stimulating the scientific and civil society, as well as the government, to take active action. The aim of the study was to improve the early diagnostics and prognosis of the development of AD by the determining of their prevalence, clinical features of the current course and age evolution in children of the Kyiv region. The study had 2 stages: at the first stage, a survey of children in preschool and school educational institutions was conducted using a questionnaire of the international unified program ISAAC with the expansion of age categories of children (in addition to ISAAC methodology with 2 age categories (6-7 and 13-14-year-old children), they added groups of up to 5 years and 15-17-year-old children) and nosological forms. In the second stage, selected children from a cohort of respondents with suspected AD were examined with the determination of eosinophils in hematology test and nasal fluid, total serum IgE, parameters of external respiration function, assessment of allergy diagnostic data by skin prick-tests. According to the results of the study, the current levels of asthma symptoms prevalence (16.8%), rhinitis (24.9%) and eczema (10.1%) were determined using a questionnaire of the international unified program ISAAC with the expansion of age categories of children. For the first time, a comparative analysis of the prevalence rates of AD over the past nineteen years in children of the Kyiv region was performed, its results show their increase. The prevalence of asthma among children aged 6-7 years has grown by 1.2 times from 16.8% to 18.7%, and among 13-14-year-old children has slightly decreased from 15.2% to 12.6%, however there is a significant increase by 6.5 times in the prevalence of severe asthma in adolescents. There is a significant increase in the prevalence of allergic rhinitis in both compared age groups from 7.9% to 11.3% among 6-7-year-old children and, respectively, from 12.8% to 14.9% among 13-14-year-old children. The prevalence of eczema has also increased by 1.3 times in both groups: from 7.3% to 9.8% in children 6-7 years; from 6.7% to 8.4% in children 13-14 years, with a domination of disease occurrence frequency among children of early school age. For the first time, the prevalence of food hypersensitivity (FH) (26.5%), insect allergy (26.1%), and acute urticaria/angioedema (7.4%) among children in the Kyiv region was determined. Risk factors of AD in children were investigated with the selection of modern prognostic criteria for the formation of asthma, eczema, rhinitis. The formation of AD is significantly influenced by the following risk factors: burdened hereditary allergy history, however, there is a different degree of its influence on the formation of allergic diseases in different age groups; the presence of comorbid allergic pathology in a child. Thus, rhinitis, eczema and FH (respiratory manifestations) are prognostically important in the formation of asthma; historical episodes of recurrent wheezing or asthma, eczema, FH and episodes of acute urticaria/angioedema are significant for the development of rhinitis; FH – for eczema. Smoking also significantly increases the risk of asthma development in adolescents. After analysis of the risk factors for acute urticaria/angioedema, the highest risks were found with the presence of FH. Current peculiarities of clinical manifestations and modern tendencies of AD, their age evolution and comorbidity are determined: there is a significant rejuvenation of AD in children with significant comorbidity (50,4%); also there is an earlier onset of asthma as well as late diagnosis of asthma (66,1%) is firstly diagnosed asthma of moderate severity with time of 2-5 years between first manifestations till diagnosis); the development of AD mostly occurs according to the classic variant of atopic march (64.4% of examined children, starting with eczema, mainly combined with FH till the formation of rhinitis and/or asthma), but 1/3 (31.9%) of children had distant manifestation of atopy with onset in early school or adolescent age, commonly started (8,9%) from combined manifestation of asthma with rhinitis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Охотнікова Олена Миколаївна
2. Охотнікова Олена Миколаївна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривопустов Сергій Петрович
2. Kryvopustov Sergiy P.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уманець Тетяна Рудольфівна

2. Уманець Тетяна Рудольфівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волоха Алла Петрівна

2. Volokha Alla

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бекетова Галина Володимирівна

2. Beketova Galina Volodimirivna

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Маменко Марина Євгеніївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Маменко Марина Євгеніївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.